

Sammanställning av hållbarhetskrav

Vitvaror 2024

Detta är en sammanställning av de hållbarhetskrav och villkor som är ställda i upphandlingen av Vitvaror 2024.

Ramavtalet bidrar till mål 7 Hållbar energi för alla i Agenda 2030, då stort fokus ligger på energieffektiva varor.

Krav och villkor i upphandlingen bidrar även till att nå nedanstående mål

Följande hållbarhetsaspekter har kravställts i upphandlingen:

- Arbetsmiljö
- Lika rättigheter och möjligheter
- Hållbara leveranskedjor
- Cirkulär ekonomi
- Klimatpåverkan
- Naturresurser, biologisk mångfald och ekosystem
- Miljö- och hälsoskadliga ämnen
- Systematiskt miljöarbete

Hållbarhetskrav och villkor

Under nedanstående rubriker finns de villkor och krav som ställts i upphandlingen. Rubrikerna utgörs av de hållbarhetsaspekter som just detta ramavtal/DIS omfattar:

Arbetsmiljö

Ljudnivå

Kravet gäller anbudsområde 2 - semiprofessionella vitvaror och område 3 - vitvaror för hushållsbruk.

Vitvarornas ljudnivå ska maximalt vara:

- Diskmaskiner 46 dB(A)
- Frysbox 42 dB(A)
- Kylskåp 41 dB(A)
- Frysskåp 42 dB(A)
- Frysskåp med automatisk avfrostning 43 dB(A)
- Kombinerad kyl/frysskåp: 41 dB(A)
- Kombinerad kyl/frysskåp med automatisk avfrostning: 43 dB(A)
- Torktumlare: 66 dB (A)
- Torkskåp: 57 dB (A)
- Tvättmaskiner: 62 dB (A) vid tvättning och 76 dB (A) vid centrifugering

Beräkningar av ljudnivå ska utföras enligt de metoder som anges i gällande energimärkningsföreskrifter för respektive produktgrupp. Ljudnivån ska styrkas i anbudet exempelvis produktblad eller en kopia på energimärkningsetiketten. Även vid begäran under avtalstid ska leverantören styrka uppgifterna kring ljudnivå.

Generella krav på professionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Ljudnivå tvättmaskin: Tvättmaskinernas ljudnivå ska vid centrifugering maximalt uppgå till 73 dB (A) för maskiner 6 - 8 kg och 77 dB(A) för maskiner över 8 kg.

Mätning av ljudnivå ska göras enligt standard EN ISO 11204 eller likvärdig standard. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar uppmätt ljudnivå. Kravet gäller för alla typer av tvättmaskiner och för alla produkter som offereras i både sortimentet med fast pris och övrigt sortiment med rabatt.

Ljudnivå torktumlare: Torktumlare ska ha en maximal ljudnivå på 70 dB(A).

Mätning av ljudnivå ska göras enligt standard EN ISO 11204 eller likvärdig standard. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar uppmätt ljudnivå. Kravet gäller för alla typer av torktumlare och för alla produkter som offereras i både sortimentet med fast pris och övrigt sortiment med rabatt.

Lika rättigheter och möjligheter

Anbudsområde 1 - Professionella vitvaror

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska eller engelska.

Minst 6 vanligt förekommande språk varav minst svenska/skandinaviska och engelska ska finnas i utrustning som har språkvalsfunktion. Vid avrop finns möjlighet att göra avsteg från rangordning utifrån behov av visst språk i språkvalsfunktion. Krav på visst språk kan komma att ställas vid FKU.

Anbudsområde 2 - Semiprofessionella vitvaror

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska eller engelska. Vid avrop finns möjlighet att göra avsteg från rangordning utifrån behov av visst språk i språkvalsfunktion. Krav på visst språk kan komma att ställas vid FKU.

Anbudsområde 3 - Vitvaror för hushållsbruk

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska och engelska.

Hållbara leveranskedjor

Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Leverantörens åtaganden i Uppförandekod för leverantörer

Leverantören ska fullgöra ramavtalet i enlighet med åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljön och affärsetik samt vidta de åtgärder som anges i detta avsnitt.

Åtagandena gäller för all verksamhet med anknytning till de varor som ramavtalet omfattar.

Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet

För att säkerställa efterlevnaden av leverantörens åtaganden enligt bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer ska leverantören ha en process för tillbörlig aktsamhet. Processen ska uppfylla de krav som anges nedan i punkterna I - VII. Processen ska vara dokumenterad och tillämpas från ramavtalsstart.

Genom denna process ska leverantören identifiera, förhindra, begränsa och gottgöra negativ påverkan på människor, miljö och samhälle i den egna verksamheten och i leveranskedjorna.

- I. Leverantören ska integrera åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer i policyer och fördela ansvaret för policyer och tillbörlig aktsamhet genom att
 - a) säkerställa att relevanta policyer, fastställda på högsta ledningsnivå, antas eller revideras så att de överensstämmer med åtagandena i Uppförandekod för leverantörer,
 - b) offentliggöra policyerna och kommunicera dem till rättighetshavare som berörs av den egna verksamheten,
 - c) säkerställa att styrelsen tar hänsyn till policyerna när den fattar beslut,
 - d) utse en eller flera personer i ledningsfunktion som ansvariga för processen för tillbörlig aktsamhet samt
 - e) tilldela ansvar för implementeringen av policyerna till anställda vars beslut mest sannolikt ökar eller minskar riskerna för negativ påverkan.

- II. Leverantören ska identifiera och bedöma faktisk och potentiell negativ påverkan genom att
 - a) identifiera riskleverantörer,
 - b) kartlägga leveranskedjorna för riskleverantörer,
 - c) regelbundet undersöka riskerna för negativ påverkan i den egna verksamheten och i leveranskedjorna för riskleverantörer,
 - d) samråda på ett meningsfullt sätt med rättighetshavare eller deras företrädare och hämta information från trovärdiga och oberoende källor om samråd inte är möjligt i leveranskedjorna för riskleverantörer,
 - e) uppmärksamma negativ påverkan på individer från grupper och befolkningar som har en ökad risk för sårbarhet eller marginalisering, inklusive miljö- och människorättsförsvare samt
 - f) prioritera de mest betydande riskerna utifrån sannolikhet och allvarlighet.

- III. Leverantören ska förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan som leverantören orsakar eller bidrar till genom att
 - a) upphöra med aktiviteter som orsakar eller bidrar till negativ påverkan i den egna verksamheten eller i leveranskedjorna,
 - b) upprätta åtgärdsplaner i meningsfulla samråd med berörda rättighetshavare eller deras företrädare, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats, samt
 - c) främja inköpsmetoder som inte försvårar för underleverantörer att efterleva åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer.

- IV. Leverantören ska använda sitt inflytande för att förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan kopplad till leverantörens verksamhet genom att

- a) bedöma riskleverantörer utifrån åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer och processen för tillbörlig aktsamhet med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - b) upprätta åtgärdsplaner för riskleverantörer, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - c) skriftligen vidareförmedla åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer och villkor enligt avsnitt ”Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet” till riskleverantörer,
 - d) ålägga riskleverantörer att redogöra för leveranskedjorna i enlighet med kravet enligt avsnitt ”Transparens i leveranskedjorna” samt
 - e) säkerställa möjligheten att tillfälligt stoppa leveranser från en underleverantör medan förebyggande och begränsande åtgärder vidtas samt, vid allvarliga avvikelser som inte åtgärdas, möjligheten att säga upp avtal med berörd underleverantör.
- V. Leverantören ska följa upp åtgärderna för att förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan genom att
- a) följa upp upprättade åtgärdsplaner för den egna verksamheten och för riskleverantörer, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - b) samråda på ett meningsfullt sätt med rättighetshavare som berörs av den egna verksamheten, eller deras företrädare, och i den mån det går i leveranskedjorna för riskleverantörer, samt
 - c) hantera avvikelser.
- VI. Leverantören ska möjliggöra för intressenter såsom rättighetshavare, deras företrädare och miljö- och människorättsförsvarare att framföra klagomål om de har farhågor om faktisk eller potentiell negativ påverkan i leverantörens verksamhet eller i leveranskedjorna. Leverantören ska hantera de klagomål som framförs.
- VII. Leverantören ska, om leverantören har orsakat eller bidragit till faktisk negativ påverkan, tillhandahålla gottgörelse genom att
- a) i den mån det går återställa drabbade rättighetshavare till den situation de skulle befinna sig i om den negativa påverkan inte hade inträffat och möjliggöra en gottgörelse som står i proportion till betydelsen och omfattningen av den negativa påverkan,
 - b) samråda på ett meningsfullt sätt med drabbade rättighetshavare eller deras företrädare om lämplig gottgörelse samt
 - c) utvärdera om drabbade rättighetshavare är tillfredsställda med processen och resultatet.

Leverantörens rapporteringsskyldighet

Om leverantören har skälig anledning att anta att det förekommer eller har förekommit en allvarlig avvikelse i den egna verksamheten eller i leveranskedjorna ska leverantören inom två (2) veckor rapportera till inköpscentralen de faktiska omständigheterna samt de genomförda och planerade åtgärderna i enlighet med avsnittet "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet".

Allvarliga avvikelser avser tvångsarbete, barnarbete, arbetsförhållanden som medför fara för liv, allvarlig miljöskada, storskalig korruption och attacker på miljö- och människorättsförsvare. De allvarliga avvikelserna definieras i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer.

Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Leverantören ska delta i och samarbeta med inköpscentralens uppföljning av åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantörer och avsnittet "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet". Uppföljningen kan komma att genomföras enligt avsnitt "Uppföljning och insyn" och genom olika metoder såsom dialog, egenrapportering, transparens i leveranskedjorna och revision samt i övrigt enligt villkor i ramavtalet.

Dialog

Leverantören ska inom två (2) veckor från inköpscentralens begäran delta i dialog om hur leverantören efterlever sina åtaganden och processen för tillbörlig aktsamhet.

Egenrapportering

Leverantören ska inom fyra (4) veckor från inköpscentralens begäran skriftligen redogöra för sin process för tillbörlig aktsamhet.

Transparens i leveranskedjorna

Leverantören ska inom fyra (4) veckor från inköpscentralens begäran skriftligen redogöra för vilka underleverantörer leverantören använder för att fullgöra kontrakten. Detta inkluderar de juridiska namnen och fysiska adresserna för:

- sluttillverkningsanläggningar för de 5 mest sålda vitvarorna inom respektive anbudsområde på ramavtalet.
- tillverkningsanläggningar ett (1) led bortom sluttillverkning av de 5 mest sålda vitvarorna inom respektive anbudsområde på ramavtalet.
- smältverk/raffinörer för det tenn, volfram, tantal och guld (3TG), kobolt och glimmer som används i de 5 mest sålda vitvarorna inom respektive anbudsområde på ramavtalet.

Hantering av avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Avvikelser ska åtgärdas

Leverantören ska åtgärda avvikelser från åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantör och avsnittet ”Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet”. Fokus ska vara på förbättringar i leverantörens verksamhet och i leveranskedjorna.

Åtgärdsplan vid avvikelser

Vid avvikelse från åtagandena i bilaga 06 Uppförandekod för leverantör och avsnittet ”Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet” ska leverantören upprätta en tidsatt åtgärdsplan som ska godkännas av inköpscentralen. Leverantören ska upprätta åtgärdsplanen senast två (2) veckor från inköpscentralens meddelande om avvikelsen. Åtgärdsplanen ska stå i proportion till avvikelsernas allvarlighet och ska beskriva hur avvikelserna ska åtgärdas inom tidsramen.

Vite vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Om leverantören inte följer åtagandena i avsnitten ”Leverantörens rapporteringsskyldighet”, ”Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor”, ”Avvikelser ska åtgärdas” eller inte hanterar avvikelser i enlighet med upprättad åtgärdsplan har inköpscentralen rätt till vite från leverantören. Vite utgår med 10 000 kronor, exklusive mervärdesskatt, per påbörjad kalendervecka som omständigheterna består. Vitet kan högst utgå under fyra (4) veckor.

Uppsägning av ramavtalet vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Om leverantören inte följer åtagandena i avsnitten ”Leverantörens rapporteringsskyldighet”, ”Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor”, ”Avvikelser ska åtgärdas” eller inte hanterar avvikelser i enlighet med upprättad åtgärdsplan har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med skälig uppsägningstid.

Om inköpscentralen har rätt till maximalt vite enligt avsnittet ”Vite vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor” eller om avropsstopp har förelegat i 3 månader har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med omedelbar verkan.

Oaktat någon annan bestämmelse i ramavtalet har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med omedelbar verkan om

1. inköpscentralen har gjort sannolikt att en allvarlig avvikelse förekommer i leverantörens verksamhet eller i leveranskedjorna, och
2. den som orsakar den allvarliga avvikelsen inte vidtar omedelbara åtgärder för att förhindra och begränsa den.

Cirkulär ekonomi

Återbrukad utrustning

Villkoret gäller samtliga anbudsområden.

Avtalet gör det möjligt för beställare och leverantörer att verka för en cirkulär ekonomi.

Om UM efterfrågar återbrukad utrustning ska leverantören svara på förfrågan om detta kan erbjudas och presentera alternativ som uppfyller önskad funktion.

Leverantör har möjlighet att informera om att återbrukade alternativ finns som uppfyller de krav på funktion som beställaren efterfrågar.

Exempel på tillfällen då återbrukade vitvaror kan vara aktuellt är när anskaffningen avser en tillfällig lösning för att säkerställa drift.

För begagnade varor kan andra villkor gälla för garantier, service mm. Leverantören ska inför avrop informera UM om vilka garantier och villkor som gäller för den aktuella varan.

Reservdelar

Reservdelar som gör att produktens ursprungliga funktion bibehålls ska finnas tillgängliga i minst 15 år vad gäller område 1 Professionella vitvaror och för övriga varor som kan tillhandahållas via avtalet gäller 10 år efter leveransdag.

Servicemanualer finnas fritt tillgängliga för reparatörer senast två år för professionella vitvaror och efter ett år för varor enligt område 2 - semiprofessionella vitvaror och 3 - vitvaror för hushållsbruk efter kontraktstart.

Generella krav på professionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Installation och service: Leverantör ska kunna erbjuda fackmannamässig installation av produkter. Garantireparationer ska kunna tillhandahållas av leverantör eller av denne utsedd serviceleverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas.

Installation och service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbud.

Demontering, bortforsling och omhändertagande av befintlig utrustning: Leverantören ska erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning för omhändertagande enligt gällande lagstiftning. Tjänsten kan även komma att avropas från annat avtal eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska minst vara fem år från leveransdag. Om leverantör ansvarar för installation ska startdag för garanti vara från godkänd installation.

Service efter garantitid: Efter garantitidens utgång ska all offererad utrustning kunna servas/repareras i egen regi av beställarens personal eller avtalad servicepartner. Vilket innebär att om utrustningen etc. är "låst" ska dessa vara upplåsta senast i samband med garantitidens utgång.

Generella krav på semiprofessionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Installation och service: Leverantör ska, då behov finns, kunna erbjuda fackmannamässig installation av produkter. Garantireparationer ska tillhandahållas av leverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas.

Installation och service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbud.

Demontering och bortforsling av befintlig utrustning: Leverantören kan erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning enligt gällande lagstiftning. Detta kan även komma att avropas från annat avtal hos beställare eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska vara minst fem år från leveransdag.

Generella krav på vitvaror för hushållsbruk (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Garanti och service: Garantireparationer ska tillhandahållas av leverantör eller av denne utsedd serviceleverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas av eller via leverantören.

Service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbudet.

Demontering och bortforsling av befintlig utrustning: Leverantören kan erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning enligt gällande lagstiftning. Detta kan även komma att avropas från annat avtal hos beställare eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska vara minst ett år från leveransdag.

Klimatpåverkan

Klimatpolicy för transporter

Leverantören ska senast vid avtalsstart ha en policy kring hur transporter inom uppdragen sker med lägsta möjliga klimatpåverkan. Policyn ska vara antagen av ledningen och ska innehålla åtagande om att minimera klimatpåverkan från både egna transporter och inköpta transporttjänster.

På begäran från Inköpscentralen ska leverantören inkomma med policyn.

Energiprestanda

Energieffektiva produkter inom område 2 - semiprofessionella vitvaror och område 3 - vitvaror för hushållsbruk

Leverantören ska stödja UM vid val av energieffektiva vitvaror och ska alltid kunna erbjuda de mest energieffektiva produkterna som finns tillgängliga på marknaden inom respektive produktgrupp.

Diskmaskiner, kylskåp, frysskåp, kombinerade kyl/frysskåp, ugnar, torktumlare, tvättmaskiner, torktumlare och kombinerade tvätt/torkmaskiner som erbjuds via ramavtalet, inklusive via övrigt sortiment, ska uppfylla minst följande energieffektivitetsklasser:

- Diskmaskin: C
- Frysbox: E
- Kylskåp: E
- Frysskåp: E
- Kombinerad kyl/frysskåp: E
- Spisfläkt: C
- Ugn: A
- Spisar: C
- Torktumlare: C
- Tvättmaskin (frontmatad) : C
- Tvättmaskin (toppmatad) : D
- Kombinerad tvättmaskin/torktumlare: E

Under avtalstid kan produkter som finns på positionerna i prislistan bytas ut mot mer energieffektiva vitvaror enligt villkor presenterade under punkten **sortiment** i detta avsnitt.

Gällande energimärkningsförordningar ska användas vid beräkning av energiklass. Energieffektivitetsklassen för respektive vitvara ska styrkas i anbudet genom exempelvis registerutdrag ur EPREL eller kopia på energimärkningsetiketten. Vid

begäran under avtalstid ska leverantören styrka uppgifterna kring energieffektivitetsklasser.

Energianvändning torkskåp (värmepump)

Kravet gäller område 2 - semiprofessionella vitvaror och område 3 - vitvaror för hushållsbruk.

Torkskåp med värmepump ska ha en energianvändning på max 0,4 kWh/kg tvätt. Detta ska verifieras med produktblad i anbudet.

Bruksanvisning/installationsanvisning

Bruksanvisningar/installationsanvisningar på svenska ska bifogas produkterna vid leverans.

De ska även finnas tillgängliga kostnadsfritt för nedladdning på internet i minst tio år efter leverans.

Av bruksanvisningen bör vägledande information om energibesparande åtgärder framgå. Informationen ska utformas i enlighet med gällande ekodesignförordningar, i de fall sådana finns.

Miljöbedömda eller klimatberäknade produkter

Det bedöms som ett mervärde om vitvarorna är bedömda enligt Sunda hus, Byggvarubedömningen eller Basta. Miljöbedömningen och dess resultat ska framgå av anbudet för att vara ett mervärde vid utvärderingen. Nivåer som vi ger mervärde för är:

- Sunda Hus: A, B, C+, C-
- Byggvarubedömningen: Rekommenderas (grön), Accepteras (gul)
- Basta: BASTA, BETA

Mervärde ges också om det finns en klimatberäkning för produkten. För att mervärde ska ges ska en beräkning av klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv uppvisas i anbudet med en miljövarudeklaration (EPD) eller annan redovisning av resultat från en livscykelanalys i enlighet med ISO 14040-serien, ISO/TS 14067 eller ISO 14025. Analysen ska ha verifierats av en ackrediterad oberoende tredje part inom aktuellt ämnesområde.

Information om miljöbedömning eller klimatberäkning ska framgå i prislista, e-handel och webbutik.

Livscykelkostnad (LCC)

Vid begäran inför avrop eller vid FKU bör en beräkning av maskinernas livscykelkostnader kunna presenteras av leverantören.

Generella krav på professionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Energianvändning tvättmaskiner: Tvättmaskiner ska ha en maximal energianvändning på 0,25 kWh/kg tvätt. Maximalt tillåtna gräns för energianvändning gäller för både full och halvfull maskin.

Mätning av energianvändning ska göras enligt EN 60456:2016+ A11:2020 eller likvärdigt. Toleranser enligt EU:s förordning 2019/2023 gäller.

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar maskinernas energianvändning. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Energianvändning torktumlare: Torktumlare med värmepump ska ha en maximal energianvändning på 0,4kWh/kg. Mätning av energianvändning ska göras enligt EN 61121:2013+A11:2019 (från 50 % restfuktighet vid start).

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar energianvändningen. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Energianvändning torkskåp: Torkskåp med värmepump ska ha en maximal energianvändning på 0,4 kWh/kg tvätt.

Mätning av energianvändning ska göras enligt tillämpliga branschstandarder. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar energianvändningen.

Torkskåp – köldmedier: Kompressordrivna torkskåp ska ha köldmedier med en global uppvärmningspotential (GWP-värde) på ≤ 3 . I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar detta.

Naturresurser, biologisk mångfald och ekosystem

Generella krav på professionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Vattenanvändning: Tvättmaskinerna ska ha en maximal vattenanvändning på 9 liter/kg tvätt för tvättmaskiner och mopptvättmaskiner, 11 liter/kg tvätt för hygien tvättmaskiner. Maximalt tillåtna gräns för vattenanvändning gäller för både full och halvfull maskin.

Mätning av vattenanvändning ska göras enligt EN 60456:2016+ A11:2020 eller likvärdigt. Toleranser enligt EU:s förordning 2019/2023 gäller.

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar maskinernas vattenanvändning. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Automatiskt besparing av energi och vatten: Tvättmaskinerna ska ha en funktion som väger tvättgodset och justerar vattennivån för att minska energi- och vattenförbrukning vid mindre än full last i maskinerna.

Miljö- och hälsoskadliga ämnen

Antibakteriella ämnen

Offererade kylskåp, diskmaskiner och köksfläktar ska inte vara biocidbehandlade, enligt definitionen i Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om Tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.

Leverantören ska på inköpscentralens begäran under avtalstid lämna teknisk dokumentation eller en signerad leverantörsförsäkran från tillverkaren som styrker att kravet uppfylls.

Generella krav på professionella vitvaror (se kravet i sin helhet under punkt övrigt nedan)

Filter för mikroplaster: Tvättmaskiner ska vara kompatibla för tillbehör för filtrering av mikroplaster. Tillbehör för filtrering av mikroplaster från tvättmaskin ska erbjudas i det övriga sortimentet.

Systematiskt miljöarbete

Systematiskt miljöarbete

Leverantören ska vid ramavtalsstart och under hela ramavtalsperioden bedriva ett systematiskt och dokumenterat miljöarbete som är öppet för granskning av inköpscentralen eller inköpscentralens ombud.

Miljöarbetet ska minst omfatta för avtalsföremålen relevanta delar av verksamheten. Dokumentation som visar att ett systematiskt miljöarbete bedrivs ska finnas tillgänglig för granskning under hela ramavtalstiden och minst innehålla:

- a. en miljöpolicy som är antagen av ledningen och som innehåller åtagande om miljöhänsyn, lagefterlevnad och ständig förbättring
- b. en miljöutredning - redovisning och prioritering av verksamhetens betydande miljöaspekter och miljörisker (som inte är äldre än 5 år)
- c. mål och handlingsplaner för verksamhetens betydande miljöaspekter och risker, inklusive ansvarsfördelade och tidsbestämda aktiviteter för att minska negativ miljöpåverkan samt en årlig uppföljning
- d. en rutin för hur inköpscentralens varuspecifika miljökrav efterlevs och vidareförmedlas i leveranskedjan (ex. ingående kemikalier och material i varan).

Inköpscentralen eller dess ombud har rätt att begära redovisning av hur villkoren är uppfyllda. Uppföljning sker genom granskning av leverantörens dokumentation. Redovisningen av dokumentation ska följa inköpscentralens eller ombudets anvisningar och lämnas inom fyra (4) veckor eller den senare tidpunkt som inköpscentralen eller ombudet anger. Dokumentation avseende ledningssystemet ska uppfylla följande krav:

1. dokument i ledningssystemet ska vara märkta med datum och verksamhetens namn och vara giltiga under hela avtalstiden
2. certifikat eller diplom ska täcka relevanta delar av verksamheten
3. mål- och handlingsplan ska omfatta uppföljning av målen alternativt kompletteras med en fristående uppföljning (t.ex. en revisionsrapport), och
4. rutinmässig och regelbunden kontroll ska ske av hur avtalsföremål uppfyller specifika miljökrav t.ex. avseende kemiskt innehåll i produkter.

Inköpscentralen kan komplettera uppföljningen med kontors- och fabriksrevision vid behov.

Om verksamheten är certifierad enligt ISO 14001, EMAS (EC 1221/2009) eller FR2000, bedöms giltigt certifikat verifiera att villkoren i detta avsnitt "Systematiskt miljöarbete" efterlevs. Om leverantören är diplomerad enligt Svensk Miljöbas bedöms diplom, kompletterat med bevis avseende punkt 4 ovan, verifiera att ovanstående villkor i detta avsnitt "Systematiskt miljöarbete" efterlevs.

Övrigt

Anbudsområde 1 - Professionella vitvaror

Krav gällande professionella vitvaror

Prestanda: Utrustning i området professionella vitvaror ska vara anpassad för verksamheter som har hög nyttjandegrad och/eller specifika krav på utformningen av utrustningen. Exempel på beställare är kommuner, regioner, räddningstjänst och fastighetsbolag (t ex tvättstuga).

Doseringsutrustning: Tvättmaskiner ska ha i sitt grundutförande ha doseringsutrustning eller kunna kombineras med separat doseringsutrustning för bland annat tvättmedel och torkmedel. Tvättmaskiner ska vara förberedda för inkoppling av extern doseringsutrustning.

Filter för mikroplaster: Tvättmaskiner ska vara kompatibla för tillbehör för filtrering av mikroplaster. Tillbehör för filtrering av mikroplaster från tvättmaskin ska erbjudas i det övriga sortimentet.

Ljudnivå tvättmaskin: Tvättmaskinernas ljudnivå ska vid centrifugering maximalt uppgå till 73 dB (A) för maskiner 6 - 8 kg och 77 dB(A) för maskiner över 8 kg.

Mätning av ljudnivå ska göras enligt standard EN ISO 11204 eller likvärdig standard. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar uppmätt ljudnivå. Kravet gäller för alla typer av tvättmaskiner och för alla produkter som offereras i både sortimentet med fast pris och övrigt sortiment med rabatt.

Ljudnivå torktumlare: Torktumlare ska ha en maximal ljudnivå på 70 dB(A).

Mätning av ljudnivå ska göras enligt standard EN ISO 11204 eller likvärdig standard. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar uppmätt ljudnivå. Kravet gäller för alla typer av torktumlare och för alla produkter som offereras i både sortimentet med fast pris och övrigt sortiment med rabatt.

Energianvändning tvättmaskiner: Tvättmaskiner ska ha en maximal energianvändning på 0,25 kWh/kg tvätt. Maximalt tillåtna gräns för energianvändning gäller för både full och halvfull maskin.

Mätning av energianvändning ska göras enligt EN 60456:2016+ A11:2020 eller likvärdigt. Toleranser enligt EU:s förordning 2019/2023 gäller.

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar maskinernas energianvändning. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Restfuktighet: Tvättmaskinerna ska generera en restfuktighet på maximalt 50 %. Restfuktigheten ska uppnås med test-material enligt EN 60456:2016+ A11:2020. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar maskinernas restfuktighet. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Vattenanvändning: Tvättmaskinerna ska ha en maximal vattenanvändning på 9 liter/kg tvätt för tvättmaskiner och mopptvättmaskiner, 11 liter/kg tvätt för hygien tvättmaskiner. Maximalt tillåtna gräns för vattenanvändning gäller för både full och halvfull maskin.

Mätning av vattenanvändning ska göras enligt EN 60456:2016+ A11:2020 eller likvärdigt. Toleranser enligt EU:s förordning 2019/2023 gäller.

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar maskinernas vattenanvändning. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Automatiskt besparing av energi och vatten: Tvättmaskinerna ska ha en funktion som väger tvättgodset och justerar vattennivån för att minska energi- och vattenförbrukning vid mindre än full last i maskinerna.

Energianvändning torktumlare: Torktumlare med värmepump ska ha en maximal energianvändning på 0,4kWh/kg. Mätning av energianvändning ska göras enligt EN 61121:2013+A11:2019 (från 50 % restfuktighet vid start).

I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar energianvändningen. Vid uppföljning under avtalstid kan intyg från ett oberoende testinstitut krävas.

Energianvändning torkskåp: Torkskåp med värmepump ska ha en maximal energianvändning på 0,4 kWh/kg tvätt.

Mätning av energianvändning ska göras enligt tillämpliga branschstandarder. I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar energianvändningen.

Torkskåp – köldmedier: Kompressordrivna torkskåp ska ha köldmedier med en global uppvärmningspotential (GWP-värde) på ≤ 3 . I anbudet ska produktblad bifogas som verifierar detta.

Reservdelar och servicemanual: Reservdelar som gör att produktens ursprungliga funktion bibehålls ska finnas tillgängliga i minst 15 år från leveransdag. Servicemanualer ska finnas fritt tillgängliga för reparatörer senast två år efter kontraktsstart.

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska eller engelska.

Minst 6 vanligt förekommande språk varav minst svenska/skandinaviska och engelska ska finnas i utrustning som har språkvalsfunktion. Vid avrop finns möjlighet att göra avsteg från rangordning utifrån behov av visst språk i språkvalsfunktion. Krav på visst språk kan komma att ställas vid FKU.

Platsbesök

Inför beställning ska leverantör erbjuda platsbesök för att säkerställa leveransens utformning och förutsättningar för installation. Platsbesöket ska vara utan extra kostnad.

Övriga varor

Med övriga varor avses:

- **A - Övriga varor - produkter:** Med övriga varor menas även likvärdiga produkter som de i prislistan som t ex har annan storlek, funktion mm.
- **B- Övriga varor - tillbehör till offererad utrustning:** Produkterna ska kunna kompletteras med tillbehör för professionella vitvaror såsom socklar, staplingskit, luddlådor, doseringsutrusning (om denna inte ingår i grundutförandet av utrusningen) etc. Prislista för specifika tillbehör till de i anbudet angivna produkterna bifogas anbudet. Tillbehör i form av programvaror för övervakning, bokning av tvätttider etc. kan presenteras i anbud.
- **C - Övriga tillbehör och förbrukningsartiklar:** Andra tillbehör till professionella vitvaror och tvättstuga (ej produktspecifik) kan erbjudas såsom arbetsbänkar, tvättkorgar på hjul, arbetsstol, torklinesats, avfuktare mm kan erbjudas såsom övrigt sortiment.
- **D - Övriga varor - reservdelar:** Reservdelar ska kunna erbjudas i minst 15 år från produktens leveransdag.

Installation och service: Leverantör ska kunna erbjuda fackmannamässig installation av produkter. Garantireparationer ska kunna tillhandahållas av leverantör eller av denne utsedd serviceleverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas.

Installation och service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbud.

Demontering, bortforsling och omhändertagande av befintlig utrustning: Leverantören ska erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning för omhändertagande enligt gällande lagstiftning. Tjänsten kan även komma att avropas från annat avtal eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska minst vara fem år från leveransdag. Om leverantör ansvarar för installation ska startdag för garanti vara från godkänd installation.

Service efter garantitid: Efter garantitidens utgång ska all offererad utrustning kunna servas/repareras i egen regi av beställarens personal eller avtalad servicepartner. Vilket innebär att om utrustningen etc. är "låst" ska dessa vara upplåsta senast i samband med garantitidens utgång.

Anbudsområde 2 - Semiprofessionella vitvaror

Krav gällande semiprofessionella vitvaror

Prestanda: Produkter i området semiprofessionella vitvaror ska vara anpassade för verksamheter som har normal nyttjandegrad, dvs utrustning som i första hand är avsedd för storkök eller likvärdigt. Exempel på verksamheter kan vara äldreboende, förskola, räddningstjänst där extra höga krav finns på snabb och effektiv utrustning. Utrustningen ska klara minst 7 500 cykler eller ha 5 års garantitid.

Hygienkrav diskmaskin: Offererade diskmaskiner ska uppfylla hygienkrav enligt DIN 10512 och/eller NSF/ANSI-3.

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska eller engelska. Vid avrop finns möjlighet att göra avsteg från rangordning utifrån behov av visst språk i språkvalsfunktion. Krav på visst språk kan komma att ställas vid FKU.

Övriga varor

- **A - Övriga varor - produkter:** Med övriga varor menas likvärdiga produkter som de i prislistan som t ex har annan storlek, funktion mm.
- **B - Övriga varor - tillbehör till offererad utrustning:** Tillbehören ska vara avsedda för att kompletteras och sammankopplas med de i anbudet offererade semiprofessionella vitvarorna såsom socklar, staplingskit (dvs varor som inte ingår i grundutförandet av utrustningen). Prislista för tillbehör till offererad utrustning bifogas anbudet.
- **C - Övriga - tillbehör och förbrukningsartiklar:** Fristående tillbehör till semiprofessionella vitvaror såsom förbrukningsartiklar, arbetsbänkar, tvättkorgar på hjul, arbetsstol, torklinesats, avfuktare mm kan erbjudas såsom övrigt sortiment.

- **D - Övriga varor - reservdelar:** Reservdelar ska kunna erbjudas i minst 10 år från produktens leveransdag.

Installation och service: Leverantör ska, då behov finns, kunna erbjuda fackmannamässig installation av produkter. Garantireparationer ska tillhandahållas av leverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas.

Installation och service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbud.

Demontering och bortforsling av befintlig utrustning: Leverantören kan erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning enligt gällande lagstiftning. Detta kan även komma att avropas från annat avtal hos beställare eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska vara minst fem år från leveransdag.

Anbudsområde 3 - Vitvaror för hushållsbruk

Krav gällande vitvaror för hushållsbruk

Prestanda: Produkter i området vitvaror för hushållsbruk ska vara anpassade för verksamheter som har medel till låg nyttjandegrad. Utrustningen ska klara minst 3 000 cykler (gäller tvättmaskin, torktumlare och diskmaskin) eller ha 2 års garantitid.

Språk: Instruktioner på utrustning samt bruksanvisningar ska finnas på svenska/skandinaviska och engelska.

Övriga varor

- **A - Övriga varor - produkter:** Med övriga varor menas även likvärdiga produkter som de i prislistan som t ex har annan storlek, energiklass, funktion mm.
- **B - Övriga varor - tillbehör till offererad utrustning:** Tillbehören ska kunna kompletteras och sammankopplas med offererade vitvaror för hushållsbruk såsom socklar, staplingskit (d v s varor som inte ingår i grundutförandet av utrustningen) Prislista för tillbehör till offererad utrustning bifogas anbudet.
- **C - Övriga - tillbehör och förbrukningsartiklar:** fristående tillbehör till vitvaror för hushållsbruk såsom förbrukningsartiklar, arbetsbänkar, tvättkorgar på hjul, arbetsstol, torklinesats, avfuktare mm kan erbjudas såsom övrigt sortiment.
- **D - Övriga varor - reservdelar:** Reservdelar ska kunna erbjudas i minst 10 år från produktens leveransdag.

Garanti och service: Garantireparationer ska tillhandahållas av leverantör eller av denne utsedd serviceleverantör. Under garantiperioden ska underhåll och service kunna erbjudas av eller via leverantören.

Service kan även komma att avropas separat av beställare eller utföras av beställarens verksamhet. Eventuella villkor för bibehållen garanti då service och underhåll genomförs av annan part ska framgå av anbudet.

Demontering och bortforsling av befintlig utrustning: Leverantören kan erbjuda demontering och bortforsling av befintlig utrustning enligt gällande lagstiftning. Detta kan även komma att avropas från annat avtal hos beställare eller i egen regi.

Garantitid: Garantitiden för maskinell utrustning ska vara minst ett år från leveransdag.

Anbudsområde 4 - Hushållsapparater och mobila klimatprodukter

Krav gällande hushållsapparater och mobila klimatprodukter

Prestanda: Produkter i området ska vara anpassade för verksamheter som har låg nyttjandegrad motsvarande hushållsbruk.

Övriga varor

- A - Övriga varor - produkter: Med övriga varor menas även likvärdiga produkter som de i prislistan som t ex har annan storlek, funktion mm.
- B - Övriga varor - tillbehör till offererad utrustning: Produkterna ska kunna kompletteras och sammankopplas med de produkter som finns i varukorgen. Exempel på tillbehör är fler varianter av skärskivor till hushållsmaskin än de som finns med produkten som standard.
- C - Övriga varor - Tillbehör och förbrukningsartiklar Fristående tillbehör t ex strykbräda till strykjärn, termos till kaffebyggare, förbrukningsartiklar såsom dammsugarpåsar och avkalkningsmedel till kaffebyggare .
- D - Övriga varor - reservdelar:

Prislista för övrigt varor lämnas vid anmodan.

Garantitid: Garantitiden för produkter ska vara minst ett år från leveransdag. Under garantiperioden ska garantiservice erbjudas av leverantör.

Bilagor

Bilaga 06 – Uppförandekod för leverantörer

Denna bilaga tillhör avtalsvillkoret om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor. Åtagandena gäller för all verksamhet med anknytning till de varor och tjänster som ramavtalet omfattar..

1. Mänskliga rättigheter

Alla internationellt erkända mänskliga rättigheter, så som de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, ska respekteras.

2. Arbetares rättigheter

2.1 Föreningsfriheten och rätten till kollektiva förhandlingar respekteras

- a) Arbetstagare, utan åtskillnad, har rätt att gå med i eller bilda fackföreningar efter eget val samt att förhandla kollektivt.
- b) Arbetsgivare intar en öppen inställning till fackföreningars aktiviteter och deras organisatoriska verksamhet.
- c) Arbetstagarrepresentanter diskrimineras inte och har möjlighet att utföra sina representativa funktioner på arbetsplatsen.
- d) Där rätten till föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar är begränsad enligt lag underlättar och hindrar inte arbetsgivare utvecklingen av parallella medel för oberoende och fri förening samt förhandlingar.

2.2 Anställningen är fritt vald

- a) Det finns inget tvångsarbete, trældom eller ofrivilligt fängelsearbete.
- b) Arbetstagare är inte skyldiga att lämna "depositioner" eller sina identitetshandlingar hos sin arbetsgivare och är fria att lämna sin arbetsgivare efter rimlig uppsägningstid.

2.3 Barnarbete får inte användas

- a) Det får inte förekomma någon nyrekrytering av barnarbete. Barnarbete är varje form av aktivitet eller arbete som är skadligt för den intellektuella, fysiska, sociala och moraliska utvecklingen hos personer under 18 år och som undergräver deras utbildning, hindrar dem från att gå i skolan, tvingar

dem att överge skolgången för tidigt eller kräver att de arbetar och studerar samtidigt.

- b) Arbetsgivaren utvecklar eller deltar i och bidrar till policyer och program som föreskriver transition av varje barn som befinner sig utföra barnarbete, för att göra det möjligt för honom eller henne att delta i och förbli i utbildning tills han eller hon inte längre är ett barn.
- c) En arbetstagare under 18 år kan dock ha rätt att arbeta om han eller hon uppfyller ålderskraven för den aktuella typen av arbete:
 - För allmänt arbete är minimiåldern 15 år.
 - För icke-farligt arbete får minimiåldern tillfälligt fastställas till 14 år i länder där skolavslutningsåldern är lägre än 15 år.
- d) Personer under 18 år får inte vara anställda natttid eller under farliga förhållanden.

2.4 Ingen diskriminering utövas och ingen omänsklig behandling är tillåten

- a) Det finns ingen diskriminering vid anställning, ersättning, tillgång till utbildning, befordran, uppsägning eller pensionering på grund av ras, kast, nationellt ursprung, religion, ålder, funktionshinder, kön, civilstånd, sexuell läggning, fackligt medlemskap eller politisk tillhörighet.
- b) Fysiska övergrepp eller disciplin, hot om fysiska övergrepp, sexuella eller andra trakasserier och verbala övergrepp eller andra former av hot ska vara förbjudna.

2.5 Arbetsförhållandena är säkra och hygieniska

- a) En säker och hygienisk arbetsmiljö ska tillhandahållas, med beaktande av kunskapen om branschen och om eventuella särskilda faror. Lämpliga åtgärder ska vidtas för att förebygga olyckor och hälsoskador som uppstår till följd av, har samband med eller inträffar i arbetet, genom att så långt det är praktiskt möjligt minimera orsakerna till de faror som är förenade med arbetsmiljön.
- b) Arbetstagare ska få regelbunden och registrerad hälso- och säkerhetsutbildning, och sådan utbildning ska upprepas för nya eller omplacerade arbetstagare.
- c) Tillgång till rena toaletter och dricksvatten samt i förekommande fall sanitära anordningar för lagring av livsmedel ska tillhandahållas.
- d) Inkvartering, om sådan tillhandahålls, ska vara ren, säker och tillgodose arbetstagarnas grundläggande behov.
- e) Ansvar för hälsa och säkerhet ska tilldelas en företrädare för den högsta ledningen.

2.6 Levnadslöner främjas

- a) Löner och förmåner som betalas ut för en normal arbetsvecka uppfyller åtminstone nationella rättsliga standarder eller branschriktmärkesstandarder, beroende på vilken som är högst. Under alla omständigheter bör lönerna alltid vara tillräckliga för att tillgodose grundläggande behov och för att ge viss diskretionär inkomst.
- b) Alla arbetstagare ska få skriftlig och begriplig information om sina anställningsvillkor avseende lön innan de börjar arbeta och om löneuppgifterna för den berörda löneperioden varje gång de får betalt.
- c) Löneavdrag som en disciplinär åtgärd ska inte tillåtas och inte heller ska avdrag från löner som inte föreskrivs i nationell lagstiftning tillåtas utan den berörda arbetstagarens uttryckliga tillstånd. Alla disciplinära åtgärder bör registreras.

2.7 Arbetstiden är inte oskälig

- a) Arbetstiden ska följa nationella lagar, kollektivavtal och bestämmelserna i b till f nedan, beroende på vilket som ger det större skyddet för arbetstagare.
- b) Arbetstiden, exklusive övertid, ska fastställas i avtal och får inte överstiga 48 timmar per vecka.
- c) All övertid ska vara frivillig. Övertid ska användas på ett ansvarsfullt sätt, med beaktande av omfattning, frekvens och arbetade timmar för enskilda arbetstagare och arbetskraften som helhet. Den får inte användas för att ersätta reguljär anställning. Övertid ska alltid kompenseras med en premie som rekommenderas vara minst 125 % av den ordinarie lönen.
- d) Det totala antalet arbetade timmar under en sjudagarsperiod får inte överstiga 60 timmar, utom när det omfattas av punkt e nedan.
- e) Arbetstiden får överstiga 60 timmar under en sjudagarsperiod endast i undantagsfall om samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - detta är tillåtet enligt nationell lagstiftning;
 - detta är tillåtet enligt ett kollektivavtal som fritt förhandlats fram med en arbetstagarorganisation som representerar en betydande del av arbetskraften;
 - lämpliga skyddsåtgärder vidtas för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet;
 - arbetsgivaren kan visa att exceptionella omständigheter föreligger, såsom oväntade produktionsstopp, olyckor eller nödsituationer.
- f) Arbetstagarna ska ges minst en ledig dag under varje sjudagarsperiod eller, om det är tillåtet enligt nationell lagstiftning, två dagar ledigt under varje 14-dagarsperiod.

2.8 Reguljär anställning tillhandahålls

- a) I största möjliga utsträckning ska det arbete som utförs ske på grundval av ett erkänt anställningsförhållande som etablerats genom nationell lagstiftning och praxis.
- b) Skyldigheter gentemot arbetstagare enligt lagar och andra författningar om arbete eller social trygghet som följer av det reguljära anställningsförhållandet ska inte undvikas genom användning av ”labour-only contracting”, underleverantörer eller hemarbete, eller genom lärlingssystem där det inte finns någon verklig avsikt att förmedla färdigheter eller tillhandahålla reguljär anställning. Inte heller ska sådana skyldigheter undvikas genom överanvändning av tidsbegränsade anställningskontrakt.

3. Miljön

3.1 Klimat- och miljöpåverkan

- a) Nationell miljölagstiftning följs.
- b) Klimatåtgärder som bidrar till att uppnå nationella och internationella klimatmål främjas.
- c) Användningen av jungfruliga råvaror minskas genom kontinuerlig optimering av råvaruanvändningen, ökad återvinning och återanvändning av råmaterial, minimering av avfall och genom erbjudanden och lösningar i linje med en cirkulär ekonomi.
- d) Inga råvaror används från arter som är listade i CITES eller som akut hotade, hotade eller sårbara på IUCN:s rödlista över hotade arter.
- e) Kemikalieanvändningen kontrolleras eller utvärderas. Där så är tillämpligt utförs substitution och/eller implementering av alternativa processer, för att minska farorna för hälsa och miljö och förbättra resurseffektiviteten.
- f) Avfall lagras, hanteras, transporteras och bortskaffas på ett sätt som skyddar arbetstagares hälsa, personer i omgivande samhällen och miljön.
- g) Strategier för effektiv vattenanvändning främjas där så är tillämpligt.
- h) Utsläpp som utgör en fara för hälsa och miljö minskas eller elimineras.

3.2 Miljörättigheter

- a) Alla folk har rätt till självbestämmande och att fritt förfoga över sina naturrikedomar och naturresurser. Ett folk får inte i något fall berövas sina möjligheter till försörjning.
- b) Olovlig avhysning eller övertagande av mark, skog eller vatten får inte förekomma.
- c) Ursprungsbefolkningars rätt till mark, territorier och naturresurser som de traditionellt har ägt, ockuperat eller på annat sätt använt eller förvärvat respekteras, inklusive rätten till fritt och informerat förhandssamtycke.
- d) Rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö respekteras. Denna rättighet är en integrerad del av det fulla åtnjutandet av rätten till liv, hälsa, mat, vatten och sanitet.

4. Affärsetik

4.1 Korruption, konkurrensbegränsande beteende och beskattning

- a) Ingen inblandning i mutbrott, förskingring, handel med inflytande, missbruk av tjänsteställning, olagligt berikande, tvätt av vinning av brott, häleri eller hindrande av rättvisan förekommer.
- b) Inga avtal ingås som syftar till att snedvrیدا konkurrensen eller missbruka en dominerande ställning.
- c) Skatteupplägg avstås om det är osäkert om arrangemanget ligger inom lagens ram. Detsamma gäller skatteplanering som utnyttjar brister i skatteregler för att på konstgjord väg flytta vinster till länder med låg eller ingen skatt.
- d) Arbetstagare får regelbunden och registrerad utbildning i affärsetik, och sådan utbildning ska upprepas för nya eller omplacerade arbetstagare.

Allvarliga avvikelser

Tvångsarbete, barnarbete, arbetsförhållanden som medför fara för liv, allvarlig miljökada, storskalig korruption och attacker på miljö- och människorättsförsvarare är allvarliga avvikelser.

Allvarlig miljökada definieras som skada som orsakas av förorenande verksamhet som har en allvarlig negativ påverkan på människor, vattenområden eller grundvatten, arter och livsmiljöer.

Storskalig korruption definieras som inblandning i mutbrott, förskingring, handel med inflytande, missbruk av tjänsteställning, olagligt berikande, tvätt av vinning av brott, häleri eller hindrande av rättvisan:

- a) som en del av ett upplägg som involverar en offentlig tjänsteman på hög nivå, och
- b) som leder till eller är avsett att leda till:
 - en grov undandräkt av offentliga medel eller resurser, eller
 - allvarliga eller systematiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna för en betydande del av befolkningen eller en sårbar grupp.